

Mathieu Palain

BLIV VED MED AT LØBE

Roman

Oversat af
Maria Louise Holst

Oversat efter: Mathieu Palain, Ne t'arrête pas de courir
© ÉDITIONS L'ICONOCLASTE, 2021

texte | tekst

et.

Nu sidder det hele på rygraden, men den første gang missede jeg næsten besøgstiden. Jeg havde ellers forberedt mig. Jeg var gået tidligt i seng, jeg havde sat en alarm. Det var bare bilen, som jeg havde glemt. Jeg har en bil, som er i sit livs efterår, en Nissan, som forurener for meget, og som har en utilregnelig benzinmåler. Selv når den er løbet tør for benzin og holder i nødsporet, viser den stadig en trekvart fuld tank, og fordi dette er sket for mig flere gange, og fordi jeg ikke synes, at det er hyggeligt at hænge og vente på kranvognen langs en hovedvej, prøver jeg at fylde på den regelmæssigt. Klokkeren var syv, da jeg forlod tankstationen ved Porte de Montreuil, jeg kan huske det, fordi fyren i radioen opremsede dagens nyhedsoverskrifter. Jeg tænkte ved mig selv, at jeg var i god tid. Men så så jeg alle bilerne, som holdt stille på ringvejen, deres lygter trak en dybrød flod i natten. En ulykke. Jeg måtte ikke komme for sent. Ikke engang et minut. Svarer man ikke, når man bliver kaldt ind, er der ingen besøgstid, så er det bare ærgerligt. Det tog mig en time og et kvarter at køre fyrre kilometer. Jeg parkerede bilen lettere kaotisk foran fængslet og løb til modtagelsen, hvor jeg håbede at der ville være en masse mennesker. Og det var der også. Det lugtede af kaffe derinde. Fjernsynet var tændt på tv-shoppen M6 Boutique, hvor letpåkledte piger gjorde deres bedste for at sælge os et bælte, der giver flad mave. Jeg svedte. Jeg havde knap nok tid til at lægge min mobil i skabet, førend vagten råbte gennem rummet: "Besøgstid kl. 8:45!"

Vi var seksten. Mødre, søstre, samlevere med poser fulde af vasketøj dinglede for enden af fingerspidserne. Jeg var den eneste fyr. Én efter én fulgte vi fængselsbetjenten hen til en pansret dør, han lod os vente et minut i vinden, og så åbnede døren sig. Der var varmt indenfor, vi styrtede derind som i en bus om vinteren. Der var intet i rummet, kun en kropsscanner og et rullebånd med en røntgenmaskine, som ledte ind i en kasse med røntgenstråler. Fængselsbetjenten kaldte os frem en ad gangen. Hvis man bippede, skulle man tage en ting af – et bælte, en halskæde, et par støvler. Hvis scanneren reagerede tre gang, så var det farvel og tak, besøgstiden var aflyst. Da det blev min tur, sagde betjenten: "Familien Coulibaly", og jeg gik frem, mens jeg mærkede blikkene fra kvinderne, som tænkte: Den lille hvide dér, hedder han Coulibaly? Jeg tog min jakke af. Til venstre var der en spejlglasrude, som betjenten holdt blikket rettet mod et øjeblik, før han lod mig gå gennem korsbommen. Derefter skulle man over gårdspladsen. Det var her fængselscellerne lå. Jeg ledte efter en silhuet ved vinduet, men det var for tidligt, eller også var der for koldt, jeg kunne ikke se noget bag tremmerne. Alt forekom mig meget hvidt. Var det ikke for ringmurene, vagttårnene og rækkerne af pigtråd, kunne man tro, at man var på et hospital. Over vores hoveder var der et kæmpe edderkoppespind. Luftværnskabler. De var blevet installeret efter den væbnede røver Rédoine Faïds flugt. Hans medsammensvorne havde skåret gennem døren med en vinkelsliber, før de havde ledt ham ud af besøgsrummet og truet alle omkring sig med kalasjnikover. En heli-

kopter ventede på dem. Det skete for otte uger siden. Faid er siden blevet fanget igen.

Kvinderne stiller deres pakker hos en kvindelig fængselsbetjent, der står bag en disk, og navneopråbet bliver gentaget, for at vi kan få tildelt et nummer på det rum, hvor vi skal være. "Coulibaly, nr. 24". En fængselsbetjent åbner en dør for mig for enden af en gang, døren er blevet genmalet i rødviolet, og jeg befinder mig alene foran tre plastikstole og et vakkelvornet bord. Sådan ser et besøgsrum altså ud. Jeg placerer mig i midten, breder armene ud og rører væggen på begge sider. Jeg er middelhøj, 174 cm, og eftersom jeg ikke har orangutangarme, vil jeg mene, at rummet må være cirka den bredde, 174 cm. På væggen er der en rød knap og en hygiejneskærm. Jeg antager, at man trykker på den røde knap, når situationen kommer ud af kontrol, når kærester, der ikke længere kan holde ud at vente, en dag kommer og lige netop siger, at de ikke kan holde situationen ud længere, og at de nægter at spille deres tid. Det er altså sidste gang. Der bliver givet en lussing, der bliver råbt, kvinden, som er i fare, trykker på den røde knap, og fængselsbetjentene kommer farende. De tager fat om livet på fyren, han skriger helt vildt ude på gangen, lyden af hans højlydte forhånelser aftager efterhånden, som han bliver ført bort gennem etagerne. Imens hikker hans kvinde stakåndet og tænker i sit inderste, endelig, det er slut.

Jeg vidste det ikke, men institutionen her havde netop oplevet en lignende hændelse. Fængselsbetjentene var blevet alarmeret af mistænkelige lyde og havde slået alarm,

og de fandt den indsatte hoppende med samlede fødder på sin partners hoved. Da man i forvaringen spurgte ham, hvorfor han havde gjort det, svarede han: "Hun har været mig utro". Den unge kvinde på syvogtyve år var blevet kørt på hospitalet i kritisk tilstand.

Der er mere end syvhundrede indsatte i fængslet i Réau foruden personalet og vagterne, og alligevel var det, som om jeg var alene i bygningen. Stilheden var fuldkommen. Jeg havde placeret en stol over for min egen med en afstand, som jeg vurderede var passende for en samtale, og var fortsat med at vente, alene i dette rum, der var så tomt, at blikket ikke kunne fæstne sig noget sted. Jeg var der for at besøge en person, som jeg ikke kendte, og jeg spekulerede over, hvad vi dog ville kunne tale med hinanden om. Jeg forestiller mig, at denne form for stress er naturlig før et stævnemøde, man håber, at kemien vil være der, men man forbereder alligevel to-tre samtaleemner for en sikkerheds skyld. Det forekommer mig fjernt nu, men på et tidspunkt i det kolde rums stilhed ramte spørgsmålet mig voldsomt: "Hvad laver du dog her?"

Jeg var faldet over en artikel, som begyndte sådan her: "Det er historien om en atlet, som er fransk mester i 400 meter, og som har valgt at lade sit talent og sit liv gå til spilde. Toumany Coulibaly, 30 år, blev på ny stillet for kriminalretten i Évry for indbrudsforsøg. Løberen sidder i øjeblikket i fængsel for lignende handlinger."

Jeg ved ikke, om det skyldes, at det handlede om sport eller om den del af Essonne-departementet, hvor jeg er vokset op,

men sagen interesserede mig. Senere i artiklen var den unge mand citeret for under retsmødet at have bedt pressen om at stoppe med at skrive om sagerne mod ham, da den ældste af hans fire børn havde lært at læse, og det ville gøre ham ked af det at vide, at hans far ikke kun var en mester men også en tyv og vaneforbryder. Selvfølgelig havde journalisterne gjort grin med ham, og i avisen *Le Parisien* kunne man læse om hans "samlede juridiske sejre": Tretten domme, udelukkende tyverier og indbrud. Jeg ledte efter andre artikler, og jeg faldt over denne information, som jeg havde svært ved at tro på: Den 22. februar 2015, nogle få timer efter at have vundet titlen som fransk mester i 400 meter, popper Toumany Coulibaly ikke champagne. Han fejrer ikke begivenheden med sin kone og sine børn på en restaurant. Nej, han lægger sin medalje på køkkenbordet, snupper en elefanthue og mødes med sine fire medsammensvorne for at begå indbrud i en butik, der sælger mobiltelefoner.

Han blev fængslet første gang tilbage i 2007. Vi var nitten år gamle i 2007. Jeg mener ham og mig, der er nemlig kun seks måneder mellem os. Hver morgen gik jeg fra min lejlighed til Ris-Orangis-banegården, og herfra jeg havde jeg en times rejse med regionaltoget for at komme til uni, i Paris. Jeg ville være journalist, sporten var mislykkedes for mig, og jeg havde ingen plan B. Han sov i arresthuset i Fleury-Mérogis, bygning D3, fem minutter fra mit hjem. Jeg kiggede igen på hans billede i avisen. Han er i konkurrencetøj: Løbetights og ærmeløs trøje. Han bider sig i overlæben, rynker brynene og

kigger langt frem for sig. Han ligner en bekymret type, på nippet til at overveje at flygte.

Da jeg begyndte at interessere mig for Toumany Coulibaly, var jeg på et observationsophold i Auxerre i en institution for udsatte unge for at lave et efterforskningsarbejde, som jeg på dette tidspunkt ikke vidste ville blive til en roman. Min hverdag bestod i at følge pædagoger, der tog sig af børn, der ikke har det godt. Voldsomt hudløse personer, der bløder og slikker deres sår. Depressive unger, som kæmper for at holde sig i live i deres ungdom. Jeg tilbragte seks måneder sammen med dem. Jeg kom ikke ud på den anden side som en ekspert i kriminalitet, langt fra. Lad os sige, at jeg blev bevidstgjort om vigtige principper, såsom ikke at lade et ungt menneske i stikken, hvis liv har været fuld af svigt. Måske er jeg blevet påvirket af den oplevelse. Måske ikke. I hvert fald er det sådan, at jeg, efter at have læst alt, hvad jeg kunne finde om Toumany Coulibaly, og selvom han meget tydeligt havde udtrykt et ønske om ikke længere at have noget at gøre med journalister, besluttede mig for at skrive til ham.

*Toumany Coulibaly
Allée des Thuyas
94260 Fresnes*

*Kære hr. Coulibaly
Vi er lige gamle, vi er næsten opvokset det samme sted (Ris-Orangis for mit vedkommende) og, hvis vi skulle støde ind i*

hinanden på gaden, ville vi sikkert være dus, men vi kender ikke hinanden, så jeg vælger at skrive "De".

Min far var sprinter i Montgeron, han var lille, tætbygget og eksplosiv, han sprang ud af startblokken, men så satte hans korte ben ham tilbage, han tabte fart. Han var specialist i 60-meterløb. For ham var 100-meterløb allerede for langt. Han blev aldrig fransk mester, men han har en rekord på 7,2 sekunder, hvilket ikke er så ringe endda.

Selv, er jeg ikke engang rigtig hurtig – i fodbold spiller jeg 6'er positionen, typen der løber meget –, men jeg ved, at atletikbanen rundt er den værste distance. Man må give alt, samtidigt med at man må administrere sine kræfter. Opretholde farten, men stadig kunne trække vejret. Acceptere mælkesyren uden at få krampe. Det er en rigtig møgspor, der får én til at kaste op til træning, og som ikke giver andet end minder og pokaler, som samler støv. Det rækker ikke som levebrød.

Jeg hedder Mathieu Palain. Jeg er journalist. Jeg vil ikke fucke med dig. Men fordi jeg har tilbragt mit liv i Ris, Évry, Grigny og Corbeil, ved jeg bare, at der er nogle ting, som journalisterne ikke kan forstå. Rapperen Disiz La Peste har lavet en sang om det, "Banlieusard Syndrome" – ghettobeboersyndromet. Det er historien om ghettodrengens onde cirkel, det som gør, at det ikke nytter noget at prøve at flygte, fordi blokken altid indhenter os.

Jeg ved, at det ikke er let, og at det er meningsløst at træne under en gårdtur i fængslet i Fresnes. Men jeg ville virkelig gerne møde Dem. Jeg er ikke psykolog, men jeg tror, at jeg forstår.

Jeg skrev under med mit navn og tilføjede min adresse og mit telefonnummer.

Og derefter skete der ikke noget. Stilhed.

I starten sagde jeg til mig selv, at jeg havde taget fejl, måske var han ikke i Fresnes. Men så forstod jeg, at han gjorde det, som han havde lovet at gøre: Ikke længere at tale med journalister.

Der gik et år.

Og så, efter to ugers ferie uden netforbindelse, tændte jeg min telefon og opdagede en besked fra et ukendt nummer:

"Hej Mathieu det er Toumany."

Det tog mig et øjeblik at forstå.

"Toumany Coulibaly?"

Han svarede med det samme.

"Ja, det er mig. Sprinteren."

"Har De modtaget mit brev? Jeg er i udlandet, og der er meget dårlig forbindelse, ville De være interesseret i at mødes?"

Jeg ved ikke hvorfor, men jeg forestillede mig ham uden for fængslet.

"Ja, jeg fik det godt. Jeg har gemt det. Jeg er ikke længere i Fresnes men er stadig i fængsel i Réau. Vi kan genoptage kontakten, når De er kommet hjem igen, intet problem."

"Åh, Réau?"

"Ja... eftersom jeg har fået en del år i fængsel, er jeg blevet flyttet til et åbent fængsel."

"Har De mulighed for at træne?"

"Åh ja, jeg træner meget, meget hårdt. Jeg har aldrig sluppet sporten. Siden min første dag i fængslet har jeg

trænet nonstop. Jeg løber rundt om en stor fodboldbane af kunstgræs, som er to hundrede og halvtreds meter i omkreds. Der har jeg adgang hver dag, det samme gælder med styrketræning, jeg løber også under gårdturen. I weekenden laver jeg styrketræning ved at bruge min egen kropsvægt og lave mange gentagelser. Og også andre former for sport: Boksning for konditionstræning, volley for afspænding, yoga for åndedrætskontrol, jeg har genoptaget mine studier og færdiggjort min uddannelse i bogholderi sidste juni. Og jeg tager vare om mig selv ved hjælp af psykologerne.”

”Alt det! Det er vildt. Tror De, at jeg ville kunne få en besøgstid?”

”Ja, jeg er ikke længere underlagt dommeren, De skal nok få lov, jeg sender Dem fremgangsmåden, som De skal følge.”

Og sådan endte jeg altså med at sidde og vente i et besøgsrum i en fængselsbygning syd for Paris denne onsdag omkring kl 8:45.

Stilheden lærer én at høre det uhørlige. En mandestemme, en klirren med et nøglebundt, ”pok pok”-lyden af sikkerhedssko. Jeg trækker op i mine jeans, jeg rejser mig og bliver stående dér med slapt hængende arme og venter på, at døren bliver åbnet. Toumany Coulibaly kommer ind med bøjet hoved. Han er kraftigere bygget, end jeg havde forestillet mig. En vagt lukker døren efter ham. Vi giver hånd. Han smiler.

- Tak for Deres brev. Jeg genlæser det tit.

- Hvorfor gik der et år, før De svarede? spørger jeg.

- Jeg havde skrevet til Dem meget tidligere, men De svarede mig ikke. Det var en besked, hvor der stod "Tak for brevet", noget i den stil. Jeg havde ikke skrevet mit navn, De forstod nok ikke, at den var fra mig.

Jeg kan slet ikke huske at have fået sådan en besked.

- Hvordan går det?

- Meget godt. Dagene går hurtigt, jeg lider overhovedet ikke under min straf.

- Kan De forlade cellen? Hvad får De dagene til at gå med?

- Jeg er hele tiden udenfor. Det er en anden verden i forhold til Fresnes. Der er man stablet oven på hinanden, lukkede celler, du kommer kun ud for at tage et bad, eller når det er tid til gårdturen, det er slet ikke det samme. Her har jeg fået lov til at være filmklipper, jeg laver korte film, reportager...

- Hvad indebærer det?

- Jeg har et stativ og et kamera, og så filmer jeg det, der sker i fængslet. For eksempel skal jeg i eftermiddag redigere en reportage om cykelløbet Paris-Roubaix. Nogle indsatte har kørt det en dag før profferne.

- Har De filmet dem? Ligesom i fjernsynet?

Jeg så ham for mig på en motorcykel bag feltet med et kamera på skulderen, mens han slugte mudder og støv, og havde ondt i røven sidst på dagen på grund af brostensstykkerne.

Han griner.

- Det ville jeg have elsket. Nej, jeg har fået billederne, og så skal jeg klippe dem sammen. Jeg viser alle mine reportager på den interne kanal.

- Hvem ser dem?
- De indsatte. De har fjernsyn, de skal bare tænde på kanal 80, og så ser de det, som jeg laver.
- Så De går altså rundt med Deres kamera og filmer det, som De vil?
- Ja, præcis. Eller, det skal godt nok godkendes af ledelsen, så der er nogle steder, som jeg ikke kan filme. Murene, tremmeverket, alt det, som ville kunne gavne en flugt. Bortset fra dét lader de mig være i fred. I øjeblikket er vi ved at optage en længere film.

[...]